

УДК 327.7

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v052.2024.39>**О. Б. Пікулик**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0990-3578>*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій
Волинського національного університету імені Лесі Українки***І. О. Балак**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2546-6638>*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій
Волинського національного університету імені Лесі Українки*

ПОЛІТИКА ЗГУРТУВАННЯ ЄС У ЛИТВИ: ІСТОРІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ

Постановка проблеми. Політика згуртування ЄС відіграє важливу роль в процесах європейської інтеграції, оскільки допомагає менш розвиненим регіонам скорочувати відставання від більш розвинених територій ЄС. В країнах, що інтегруються до ЄС, відбувається трансформація та реформування управлінських структур, стимулювання процесів децентралізації та розвитку місцевого самоврядування. Литва, незважаючи на певні труднощі процесу адаптації до нових вимог, продемонструвала приклад успішного впровадження політики згуртування та освоєння коштів ЄС, що сприяло зменшенню регіональних диспропорцій в країні, стимулюванню економічного зростання та підвищенню соціального добробуту. Приклад успішного залучення та освоєння фондів ЄС в Литві робить її досвід цінним для аналізу ефективності політики згуртування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню політики згуртування ЄС в Литві присвячені, головним чином, наукові публікації закордонних авторів. Так, Рагаускене Е. у своєму дослідженні аналізує особливості впровадження литовської регіональної політики, а також вплив політики згуртування ЄС на національну регіональну політику Литви. Автор акцентує увагу на питаннях нерівномірного розвитку регіонів Литви та характеризує механізми реалізації литовської регіональної політики [10].

В статті Пуїдокаса М та Даукайте І. розкрито питання впливу ЄС на розвиток регіональної політики Литви. Авторами відзначено, що підтримка Литви з боку структурних фондів ЄС є ефективним інструментом для розвитку регіонів країни. Також аналізуються проблеми ефективності використання коштів ЄС для подолання нерівномірності в розвитку регіонів Литви [9].

Процеси адаптації Литви до політики згуртування ЄС аналізуються в дослідженні Накрошиса В. Автор особливу увагу звертає на питання впливу Європейської Комісії на процес впрова-

дження вимог ЄС, а також наслідки змін для інституційної структури Литви [7].

Досвід Литви на шляху до євроінтеграції є надзвичайно цінним для України, оскільки аналіз впровадження внутрішніх реформ, використання фондів ЄС для литовського регіонального розвитку дає можливість перейняти досвід адаптації країни до вимог ЄС, зрозуміти механізми управління ресурсами.

Тому актуальним питанням наукових досліджень є механізми та практики ефективного впровадження політики згуртування ЄС, зокрема на прикладі Литви. Аналіз особливостей впровадження політики згуртування в Литві є важливим для розуміння ефективності європейських інтеграційних процесів та їхнього впливу на регіональний розвиток держави, а також викликів в реалізації політики ЄС.

Мета статті – дослідити особливості впровадження, інструменти та механізми політики згуртування ЄС у Литві.

Виклад основного матеріалу. Питання розробки регіональної політики як окремого важливого напрямку роботи державних органів Литви особливо актуалізувалося у зв'язку з необхідністю підготовки до членства в ЄС. Для країни важливим було розробити систему формування та реалізації регіональної політики з метою більш ефективного використання допомоги, що надається ЄС [9]. До 1998 р. в Литві не було ні інструментів регіональної політики, відокремлених від інших інструментів соціально-економічного розвитку, ні інституцій, відповідальних за регіональну політику. Перший Закон про регіональний розвиток був прийнятий у 2000 р. Він передбачив цілі та завдання регіональної політики, інституційну структуру та інструменти регіональної політики. Цей закон мав деякі внутрішні недоліки – один із них суперечив Регламенту Ради № 1260/1999. Він був замінений новим Законом про регіональний розвиток від 24 грудня 2002 р. [12].

Відповідно до Закону Литовської Республіки про регіональний розвиток, метою державної регіональної політики є сприяння збалансованому та сталому розвитку на всій території держави. Реалізація цієї мети спрямована на сприяння регіональній адаптації до мінливих економічних і соціальних умов навколишнього середовища шляхом використання та зміцнення конкурентних переваг і компетенції кожного регіону; підвищення ефективності інфраструктури та забезпечення можливості користування цією інфраструктурою та послугами всім мешканцям; зменшення соціальних та економічних відмінностей між регіонами та всередині регіонів [4].

В основі політики згуртування ЄС лежать такі принципи, як зміцнення демократії, реалізація принципу субсидіарності та прагнення до зменшення дисбалансів у рівні розвитку різних регіонів. Основним завданням цієї політики є досягнення соціальної, економічної та політичної згуртованості, що сприяє єдності та стабільності всього ЄС. З кожним новим етапом розширення Союзу політика згуртування набуває дедалі більшого значення, оскільки інтеграція нових держав-членів потребує механізмів адаптації їхніх економік і суспільних інститутів до загальноєвропейських стандартів. Скорочення рівня соціально-економічної нерівності як між окремими державами-членами, так і між їхніми регіонами досягається шляхом реалізації різноманітних програм фінансової підтримки, інвестування у розвиток інфраструктури, стимулювання інновацій та підвищення конкурентоспроможності місцевих економік [9].

Після того, як Литва стала членом ЄС, у регіональній політиці країни з'явилися новації. Регіональна політика держави залучає велику кількість суб'єктів: інституції ЄС, органи та установи центрального уряду (законодавчої та виконавчої) та самоврядування, малий, середній та великий бізнес з Литви та з-за кордону, академічну спільноту, міські та сільські громадські організації та кожного активного члена суспільства, які можуть сприяти гармонійному та сталому розвитку регіонів [6]. Стратегічні положення національної регіональної політики Литви включені до програмних документів структурної підтримки ЄС: Стратегія та Операційні програми. Це дозволяє використовувати підтримку ЄС для національної регіональної політики [11].

Повноправне членство в ЄС надало Литві можливості отримувати доступ до фінансової підтримки зі структурних фондів ЄС, що значно сприяло вдосконаленню її регіональної політики. Це створило додаткові можливості для соціально-економічного розвитку країни, але водночас зумовило необхідність розробки більш ефективних механізмів стратегічного планування та

управління цими ресурсами. Відповідно, зростаючий обсяг фінансування потребував ретельного та раціонального використання, що вимагало від держави адаптації до європейських стандартів регіонального розвитку. Впроваджувані реформи формувалися під впливом як економічної логіки, так і специфічних вимог ЄС, які Литва зобов'язалася виконувати після вступу до Союзу.

Разом з тим процес зміцнення регіональної політики країни супроводжувався низкою викликів. Серед основних труднощів були дефіцит професійних кадрів, здатних ефективно вирішувати проблеми розвитку регіонів, а також складна бюрократична система, яка уповільнювала процес реалізації ініціатив. Подолання цих бар'єрів вимагало комплексного підходу, зокрема покращення адміністративного управління, підвищення кваліфікації спеціалістів та оптимізації процедур розподілу і використання коштів структурних фондів [9].

Під час програмного періоду ЄС 2004–2006 рр. Литва отримувала структурну допомогу як один регіон (NUTS2). Литві було виділено фінансові ресурси на основі першої цілі регіональної політики. Тобто допомога надавалась тим регіонам, де ВВП на душу населення становив 75% або менше, ніж середній показник у ЄС. У 2003 р. ВВП на душу населення в Литві становив 46% від середнього по ЄС. Єдиний програмний документ для Литви на 2004–2006 рр. підготовлено з урахуванням Стратегії довгострокового економічного розвитку Литви (12 червня 2002 р.); Довгострокової стратегії розвитку держави (12.11.2002); Національної угоди про сприяння економічному та соціальному прогресу а також Національної стратегії згуртованого розвитку (11 вересня 2003 р.) [10].

Єдиний програмний документ містить національний стратегічний план соціально-економічного розвитку Литви на 2004–2006 роки. Він став ключовим документом, який сприяв реалізації пріоритетів протягом програмного періоду. Під час розробки Плану було докладено зусиль для забезпечення сумісності стратегії економічного розвитку з принципом сталого розвитку та наявності відповідного балансу між різними інвестиційними пріоритетами. Єдиний програмний документ на 2004–2006 роки передбачав спільні інвестиції між Литвою та ЄС та відіграв вирішальну роль у створенні необхідних рамкових умов для зростання, які дозволили Литві реалізувати свій потенціал [12].

Протягом наступного періоду (2007–2013 рр.) Литві виділено 6,8 млрд євро в рамках політики згуртування ЄС. Ці кошти використовувались для покращення транспортної інфраструктури та доступності, розвитку наукових досліджень, підтримки бізнесу, розбудови та вдосконалення інфраструктури та послуг, інформаційних та

комунікаційних технологій, захисту навколишнього середовища, сприяння сталому зростанню та боротьби зі зміною клімату [2]. З початку періоду фінансування 2007–2013 рр. завдяки Європейському фонду регіонального розвитку та Фонду згуртування, на кінець 2013 р. створено 4590 робочих місць; розпочато 1512 проєктів прямих інвестицій для малих і середніх підприємств; підтримано 312 стартапів; виконано 1530 науково-технічних проєктів; реконструйовано 1473 км доріг [1].

На 2014–2020 рр. в рамках фінансування політики згуртування ЄС Литві було виділено близько 6,82 млрд євро. В Угоді про партнерство з Європейською Комісією визначено пріоритети для Литви, зокрема: сприяння інвестиціям в інновації та дослідження; покращення бізнес-середовища та підвищення конкурентоспроможності бізнес-сектору; сприяння цифровому суспільству; розвиток сучасної інфраструктури для підвищення конкурентоспроможності та сприяння сталому зростанню; сприяння розвитку екологічно чистої та ресурсоефективної економіки; сприяння зайнятості; підвищення якості освітньої політики; зниження ризику бідності та соціальної ізоляції; забезпечення ефективності державного управління [1].

22 квітня 2022 р. Комісія прийняла Угоду про партнерство з Литвою, встановлюючи інвестиційну стратегію Литви вартістю 6,4 млрд євро фінансування політики згуртування на період 2021–2027 рр. Угода про партнерство охоплює фонди політики згуртування: Європейський фонд регіонального розвитку (ERDF); Європейський соціальний фонд плюс (ESF+); Фонд згуртування (CF); Фонд справедливого переходу (JTF); та Європейський фонд морського рибальства та аквакультури (EMFAF). Угода про партнерство з Литвою є третьою угодою на період фінансування 2021–2027 рр. після Греції та Німеччини. Фонди політики згуртування продовжуватимуть підтримувати регіони Литви у просуванні економічної, соціальної та територіальної єдності, підтримуючи ключові пріоритети ЄС, такі як зелений і цифровий перехід. Кошти також сприятимуть конкурентному, інноваційному та сталому зростанню країни.

Угода про партнерство з Литвою відкриває шлях до впровадження на місцях і охоплює 11 програм: 3 національні та 8 програм INTERREG (щодо транскордонного співробітництва) [3]. Важливим пріоритетом політики згуртування ЄС у Литві на 2021–2027 рр. є сприяння переходу до циркулярної економіки та досягнення захоронення лише 5% відходів до 2030 р., тоді як індекс екологічних інновацій Литви планується збільшити з 89 (у 2018 р.) до 133 (у 2030 р.). Інвестиції в розвиток циркулярної економіки здійснювати-

муться по всій території Литви та будуть спрямовані на зменшення захоронення міських відходів і збільшення кількості матеріалів, придатних для повторного використання та переробки. Інвестиції передбачають першочерговий розвиток систем роздільного збору, створення потужностей для переробки або іншої утилізації побутових відходів для відновлюваної енергії [8].

Литва запланувала понад 2,1 млрд євро (майже 33% від загальної суми) інвестицій для підтримки «зеленого» переходу відповідно до Зеленої угоди ЄС, що в кінцевому підсумку сприятиме енергетичній безпеці країни. Країна прагне працювати над досягненням національних цілей щодо виробництва 50% електроенергії та 67% опалення з відновлюваних джерел. Значна частина коштів буде спрямована на захист біорізноманіття, розвиток економіки замкнутого циклу та сталого, екологічно чистого транспорту.

На період 2021–2027 рр. понад 954 млн євро виділено на трансформацію економіки Литви шляхом інвестування в дослідження та інновації, співпрацю між наукою та бізнесом та комерціалізацію знань. Пріоритет надаватиметься розгортанню цифрових передових технологій для підвищення продуктивності та загальної конкурентоспроможності малого та середнього бізнесу [3].

У рамках пріоритету програми «Більш пов'язана Литва» Європейський фонд регіонального розвитку та Фонд згуртування сприятимуть розвитку сталої, стійкої до зміни клімату, розумної, цілісної, безпечної та інтермодальної транс'європейської транспортної мережі, покращуючи національну, регіональну та місцеву мобільність, включаючи кращий доступ до TEN-T. Відповідно до пріоритету програми «Більш соціально відповідальна Литва» інвестиції ESF+ та ERDF будуть використані для підтримки зайнятості, освіти, соціальної інтеграції та інвестицій у сферу охорони здоров'я [8].

Литва активно сприятиме зміцненню соціальної згуртованості, забезпечуючи більш рівні можливості для всіх громадян та підвищуючи рівень соціального добробуту. З цією метою буде виділено понад 1,8 млрд євро, що становить приблизно 29% від загального обсягу інвестицій. Ці кошти сприятимуть впровадженню комплексних заходів, спрямованих на зменшення рівня бідності та скорочення розриву в доходах населення. Зокрема, передбачено вдосконалення структури податкової системи та системи соціальних пільг, що дозволить більш ефективно розподіляти фінансові ресурси та забезпечувати соціальну підтримку тим, хто її найбільше потребує.

Також значна увага буде приділена розширенню доступу до якісних соціальних послуг та покращенню рівня медичного обслуговування.

Планується модернізація медичних установ, розширення спектру послуг первинної медичної допомоги, а також підвищення їхньої доступності, особливо в регіонах, що потребують більшого залучення ресурсів. Окрім цього, одним із ключових напрямків стане вдосконалення освітньої системи, зокрема розширення доступу до інклюзивної освіти для вразливих категорій населення, таких як діти з особливими потребами, соціально незахищені сім'ї та інші групи, які стикаються з труднощами в отриманні якісної освіти. Інвестиції також спрямовуватимуться на розвиток навичок та професійної підготовки населення відповідно до вимог сучасного ринку праці. Такі заходи дозволять громадянам здобути необхідні компетенції для успішної інтеграції у змінювані економічні умови, зокрема в контексті цифрової трансформації та переходу до екологічно сталого розвитку.

Крім того, близько 962 млн євро спрямовано на підтримку сталого розвитку міст та інтегрованого територіального розвитку в сільській місцевості та малих населених пунктах. Передбачено заходи з покращення інфраструктури, розвитку громадських просторів, а також створення сприятливих умов для економічного зростання регіонів. Важливим аспектом стане залучення місцевих громад та органів самоврядування до процесу ухвалення рішень – від розробки стратегій територіального розвитку до безпосередньої реалізації проектів на місцях. Такий підхід сприятиме підвищенню ефективності впроваджуваних змін та врахуванню потреб мешканців різних регіонів країни [3].

У період 2021–2027 рр. інвестиції ERDF та EMFAF спрямовані на стратегічну ціль 5 «Європа ближче до громадян» і впроваджуватимуть інтегровані заходи для розвитку міських, сільських і прибережних територій у відповідь на демографічні виклики та територіальні диспропорції, що мають особливе значення для Литви [8].

Окремим напрямком фінансування є програма підтримки рибальства, на яку передбачено близько 61 млн євро. Вона спрямована на покращення умов роботи рибалок, модернізацію рибальської інфраструктури та зменшення негативного впливу рибальської діяльності на навколишнє середовище [3].

Загалом, з моменту приєднання Литви до ЄС країна досягла значних успіхів у соціально-економічному розвитку. Майже за два десятиліття членства в ЄС валовий внутрішній продукт на душу населення зріс на 199%, що є високим показником економічного зростання. У цей період у розвиток Литви було інвестовано близько 20 млрд євро, що сприяло покращенню добробуту її громадян. Окрім фінансової підтримки, політика згуртування ЄС відіграла важливу роль у створенні

нових робочих місць, підвищенні якості освіти, а також покращенні соціальних та медичних послуг. Особлива увага приділялася забезпеченню потреб людей з обмеженими можливостями, стимулюванню підприємницької діяльності та впровадженню ініціатив, спрямованих на охорону довкілля. Завдяки цим заходам Литва змогла значно зміцнити свою економіку та покращити рівень життя населення [13].

У 2004 р. Литва разом з 10 іншими державами ЄС підписали спільну декларацію про майбутнє політики згуртування після 2027 р. В документі відзначається необхідність зміцнення політики згуртування як основної інвестиційної політики ЄС з метою зменшення розбіжностей у розвитку між державами-членами та регіонами, а також закладено основу для подальших обговорень щодо її майбутнього після 2027 р. [5].

Висновки. Політика згуртування на сучасному етапі є важливим інструментом забезпечення сталого розвитку та збалансованого економічного простору в межах Європейського Союзу. Вона є основним інструментом фінансової підтримки менш розвинених регіонів ЄС, а Литва значною мірою залежить від цих фондів для розвитку інфраструктури, інновацій та соціальних проектів. З моменту вступу до ЄС Литва успішно перебудувала державне управління для відповідності європейським вимогам, а сам процес реформ значною мірою визначався рекомендаціями ЄС, що сприяло швидкому впровадженню необхідних змін. Литва отримала суттєву фінансову підтримку в рамках політики згуртування. Ці інвестиції були спрямовані на розвиток інфраструктури, підвищення конкурентоспроможності економіки, створення нових робочих місць та покращення якості життя громадян. Завдяки цим коштам Литва модернізувала транспортну та енергетичну інфраструктуру, підтримала розвиток малого та середнього бізнесу, а також інвестувала в освіту та наукові дослідження. Сучасний період впровадження політики згуртування ЄС в Литві передбачає ще більшу увагу до цифрової трансформації, зеленої економіки, інновацій та розвитку сталої енергетики.

Література

1. Cohesion Policy and Lithuania. European Commission. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/factsheet/cohesion-policy-achievement-and-future-investment/lithuania_en.pdf
2. EU cohesion policy has to remain an important tool for ensuring economic growth, the Lithuanian Foreign Vice-Minister says. *Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Lithuania*. URL: <https://www.urm.lt/en/news/928/eu-cohesion-policy-has-to-remain-an-important-tool-for-ensuring-economic-growth-the-lithuanian-foreign-vice-minister-says:29718>

3. EU cohesion policy: Commission adopts €6.4 billion Partnership Agreement with Lithuania for 2021-2027. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/es/ip_22_2547

4. Lietuvos Respublikos Regioninės plėtros įstatymas, 2000 m. liepos 20 d. Nr. VIII-1889. URL: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr>

5. Lithuania and 10 other EU countries signed a joint declaration on the future of Cohesion Policy after 2027. Ministry of Finance of the Republic of Lithuania. URL: <https://finmin.lrv.lt/en/news/lithuania-and-10-other-eu-countries-signed-a-joint-declaration-on-the-future-of-cohesion-policy-after-2027/>

6. Lithuanian Regional Policy WHITE PAPER for harmonious and sustainable development 2017–2030. URL: [https://vrm.lrv.lt/uploads/vrm/documents/files/ENG_versija/Lithuanian%20Regional%20Policy%20\(White%20Paper\).pdf](https://vrm.lrv.lt/uploads/vrm/documents/files/ENG_versija/Lithuanian%20Regional%20Policy%20(White%20Paper).pdf)

7. Nakrošis V. Lithuania's Adaptation to the EU Cohesion Policy. *Lithuanian Political Science Yearbook*. 2002. No 1. P. 83–98. URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=124454>

8. Partnership Agreement with Lithuania – 2021–2027. 22 April 2022. European Commission. URL: https://commission.europa.eu/publications/partnership-agreement-lithuania-2021-2027_en

9. Puidokas Mindaugas, Daukaitė Ingrida. Influence of European Union in Solving Lithuanian Regional Policy Problems. *Public Policy and Administration*. 2013. Vol. 12 No. 1. P. 65–79. URL: DOI:10.5755/j01.ppaa.12.1.4007

10. Ragauskienė Erika. The implementation of regional policy in Lithuania. *Ekonomika*. 2005. vol. 72. P. 105–117. Vilnius Universitetas. URL: <https://www.redalyc.org/pdf/6922/692274230007.pdf>

11. Regional Development. Strategic provisions. Ministry of the Interior of the Republic of Lithuania. URL: <https://vrm.lrv.lt/en/activities/regional-development/strategic-provisions/>

12. Single Programming Document of Lithuania 2004-2006. Ministry of Transport and Communications. URL: <https://sumin.lrv.lt/en/eu-investment/structural-funds-period-for-2004-2006/single-programming-document/>

13. The Baltic States Constitute a Successful Example of EU Cohesion Policy. URL: <https://finmin.lrv.lt/en/news/the-baltic-states-constitute-a-successful-example-of-eu-cohesion-policy/>

Анотація

Пікулик О. Б., Балак І. О. Політика згуртування ЄС у Литві: історія впровадження та сучасні особливості. – Стаття.

У статті розглядаються особливості впровадження політики згуртування ЄС в Литві. Відзначено, що до вступу Литви в ЄС відбувався процес трансформації та становлення регіональної політики. Акцентовано, що ставши членом ЄС, Литва здійснила перехід від національної регіональної політики до інтеграції в політику згуртування ЄС. Це вимагало реформування та адаптації національних стратегій розвитку до європейських вимог та стандартів. Підкреслюється, що проведення реформ, узгоджених з цілями політики згуртування ЄС,

дозволило Литві підготуватися до ефективного використання структурних фондів та фінансової підтримки ЄС після вступу. Отримання доступу до фінансових ресурсів Європейського фонду регіонального розвитку, Європейського соціального фонду, Фонду згуртування сприяло значним позитивним змінам, зокрема модернізації інфраструктури, підтримці малого та середнього бізнесу, а також розвитку людського капіталу. Завдяки інвестиціям в рамках політики згуртування ЄС Литва підвищила конкурентоспроможність своїх регіонів та зменшила рівень соціально-економічних диспропорцій, хоча Вільнюс і надалі залишається найбільш розвиненим центром. Проаналізовано Угоду про партнерство з Литвою, яка встановлює фінансування політики згуртування на період 2021-2027 рр. Відзначено, що Фонди політики згуртування спрямовані на підтримку регіонів Литви у просуванні економічної, соціальної та територіальної єдності, акцентуючи на ключових пріоритетах ЄС, таких як зелений і цифровий перехід. Важливими пріоритетами також є розвиток освіти, підтримка зайнятості, соціальної інтеграції та інвестицій у сферу охорони здоров'я, розгортання цифрових передових технологій для підвищення продуктивності та конкурентоспроможності малого та середнього бізнесу. Ефективне використання фондів сприятимуть конкурентному, інноваційному та сталому зростанню країни. Підкреслюється, що процес успішної інтеграції в політику згуртування ЄС вимагає як національних інституційних реформ, так і активної взаємодії національних органів із європейськими структурами.

Ключові слова: політика згуртування, Європейський Союз, Литва, регіональна політика, Європейський фонд регіонального розвитку.

Summary

Pikulyk O. B., Balak I. O. EU Cohesion policy in Lithuania: history of implementation and modern features. – Article.

The article deals with the features of the implementation of the EU cohesion policy in Lithuania. It is noted that before Lithuania joined the EU, a process of transformation and formation of regional policy was taking place. It is emphasized that, having become a member of the EU, Lithuania made a transition from national regional policy to integration into the EU cohesion policy. This required reforming and adapting national development strategies to European requirements and standards. It is emphasized that the implementation of reforms consistent with the goals of the EU cohesion policy allowed Lithuania to prepare for the effective use of structural funds and EU financial support after accession. Access to financial resources from the European Regional Development Fund, the European Social Fund, and the Cohesion Fund has contributed to significant positive changes, in particular, the modernization of infrastructure, support for small and medium-sized businesses, and the development of human capital. Thanks to investments within the framework of the EU cohesion policy, Lithuania has increased the competitiveness of its regions and reduced the level of socio-economic disparities, although Vilnius remains the most developed center. The Partnership Agreement with Lithuania,

which establishes the financing of the cohesion policy for the period 2021-2027, is analyzed. It is noted that the Cohesion Policy Funds are aimed at supporting the regions of Lithuania in promoting economic, social and territorial cohesion, focusing on key EU priorities, such as the green and digital transitions. Important priorities are also the development of education, support for employment, social inclusion and investment in healthcare, and the deployment of digital cutting-edge technologies to increase the productivity and competitiveness of small

and medium-sized businesses. The effective use of the funds will contribute to the country's competitive, innovative and sustainable growth. It is emphasized that the process of successful integration into the EU cohesion policy requires both national institutional reforms and active interaction of national authorities with European structures.

Key words: cohesion policy, European Union, Lithuania, regional policy, European Regional Development Fund.